

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.
*
Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3:50
Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Béjárat a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytőzsdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

♣ főispán-kérdés.

Kassa, nov. 5.

Krónikás tisztéhez hiven a Napló beszámolt arról a mozgalomról, mely a kassai és Abauj-Torna megyei főispánság különválasztására irányul. Ezen tudósítások jelezték a városban lábra kelt kombinációkat is. Ma elmondjuk azonban a magunk véleményét.

Azzal kezdjük, hogy a főispáni méltóság kettéválasztását remélni nem lehet. Ha Kassa egymagában sok dolgot is ad a főispánnak, a vármegye ügyei annál kevesebbet. Az elnöki funkcióval járó működési körön túl alig foglalkoztatja a vármegye az ő főispánját. A megyei adminisztráció már magával hozza, hogy a főispán Abauj-Torna vármegye élén valóban nem csinál mást, mint képviseli az államhatalom és a törvényhatósági autonomia közötti kapcsolatot. A városnál egészen más a helyzet. Kassa hatalmas kiterjedésű községgel rendelkezik, e vagyon felett való felügyeleti és ellenőrzési jogkör már egymagában is jelentékeny munkát jelent. Ezenkívül a városi ügykezelés, a társadalmi mozgalmak, a politikai élet a főispán közvetlen érdeklődését igénylik. Az eddigi gyakorlat is azt bizonyítja, hogy a városi és megyei főispán voltaképpen tevékenységének javát mindenkoron Kassának szentelte. Tehát ha Kassa ad is elegendő foglalkozást a főispáni állással járó jogkörnek, a vármegye egymagában nem. Külön abauji főispán oly luxus volna, aminőt a mai kormányzati elv meg nem tűr. Mert Wekerle expozéjában kijelentette, hogy kerülni fog minden alkalmat, mely az állami költségvetést feleslegesen terheli. Ilyen felesleges teher volna a külön abauji főispán.

A képviselőház pénzügyi bizottsága már ezen elvből kiindulva nem pártolhatja Kassa esetleges kérelmét, ha pedig nem támogatja — ami egészen bizonyos, kár vesztegetni minden időt, felesleges kopogtatni a miniszterek és a törvényhozás ajtaján. Ettől eltekintve azonban volt-e hátránya Kassának az egyesített főispánságból. Bármiként is erőltessük memoriánkat, nem tudunk egyetlen esetre sem hivatkozni. Ellenben haszon származott belőle, mert a megye és a város között a főispán a szerencsés összhangot, a testvéries együtt-

működést biztosította. S hogy a harmonikus egyetértésnek több hasznát látta Kassa, az is bizonyos. Nemzeti szempontból meg egyenesen bűn volna Kassát és Abauj-Tornamegyét szétválasztani. Bizony, a Pongrácz garázdálkodás idején is, ha külön főispánjaink vannak, Kassa aligha nem installál. Kezdetben legalább nagyon lagymatag volt az ellenállás s az áldozatkészség is teljesen hiányzott. A megyei erőteljes önvédelmi harc buzdította fel csak később a városatyákat.

Végül nem látjuk a kifejezetten általános óhaját, hogy az egyesített főispánság kettéválasztassék. A vármegyében szó sincs róla, a városban csak egynéhány bizottsági tag agitál mellette. A város közönsége meg van elégedve a fönálló állapottal.

Rakovszky Endre nagy sajnálatunkra csak rövid szereplése mellett is, első sorban a városi érdek istápolásában merítette ki tevékenységét. Évtizedes koma-sógor rendszerből támadt temérdek slendriánság eltakarításához erélyesen hozzá fogott s már ezzel is nagy hállára kötelezte a polgárságot. Keressük talán Péchy, Darvas volt főispánok működésében az egyesítés hátrányait. Mindkettő nevéhez ugyszólván a város ujjaszületése fűződik.

Egyelőre időszerűtlen gondolat tehát a különválasztás. Maradjon régiben, amint volt. Legyen a két törvényhatóság főispánja Szalay László! Ez az általános óhaj Kassán. A polgárság az őszinte tisztelet és nagyrabecsülés érzelmével tekint a puritán jellemű politikus felé, kinek tettei elévülhetetlen politikai érdemei, nemcsak a vármegyei székház márványtábláján, hanem a szivekben is megörökítvék.

♣ kassai Rákóczi-egyetem.

A nagybizottság gyűlése.

A mozgalom széles arányokat ölt.

(A Napló tudóstójától.) A városháza nagytermében tegnap délelőtt 11 órakor az egyetemi nagybizottság dr. Takács Menyhért prépost-prealátus elnöklete alatt gyűlést tartott. A gyűlésen Kassa szellemi előkelősége zsufolásig megtöltötte a termet. Jelenvoltak az összes kassai főiskolák igazgatói, a jogakadémia tanári kara és egynéhány bizottsági tag, valamint Eder Ödön polgármester és Puky dr. alispán. Általánosan feltűnt

azonban, hogy az ugynevezett lőcsei házhoz tartozó frakció a gyűléstől távolítottta magát. Egyetlen vezető-egyeniségét sem láttuk a város e nagyjelentőségű mozgalomban osztozkodni. Ez annál sajnálatosabb, mert már a gyűlésen is többek részéről oly magyarázatot talált e távolmaradás, mintha nem viseltetnének kellő méltánnyal a kassai egyetemi akció iránt. Reméljük, hogy ha a kérdés a közgyűlés elé kerül, ezt a mulasztást helyrehozzák az egyetem ügyének lelkes felkarolásával.

Takács Menyhért dr. lelkes hangu megnyitó beszédében rá mutatott, hogy 5 esztendő előtt alakult meg a kassai egyetem nagybizottsága, mely céljaul tűzte ki, hogy irodalmi és társadalmi uton propagandát csináljon a kassai egyetemnek. Már a megalakulás első esztendejében vaskos kötetű emlékiratot szerkesztettek a kassai egyetem érdekében s azóta a politikai változásokat szemmel tartva, valamennyi kormány előtt deputációkkal megismételték az agitációt, kivéve a nemzeti kormányt megelőző parlamenten kívüli kormányt. Az egyetem kérdése most ismét aktuális, mert az ország Kassa felé fordul teljes rokonszenvével, Kassa felé, hol Rákóczi fejedelem hamvai pihennek a kassai domban. A nagybizottság az országos lelkesedés tüzeiből, ércemléknél is maradandóbb emléket óhajtott emelni a Rákóczi kultuszra. Tudomány egyetemet, mely időtlen-időkig az ő nagy szellemének örökét, a hazaszeretetet ápolja a jövő nemzedékben, a tudományok művelése mellett. Majd telkérte az elnök dr. Baitner Hugó jogakadémiai tanárt, olvasná fel a Rákóczi egyetem érdekében az országgyűléshez, a törvényhatóságokhoz, az ország közönségéhez intézendő emlékiratot.

Dr. Baitner Hugó klaszikus tömörséggel, mesterien megírott emlékiratát felolvassa s az a hallgatóság körében nagy elismeréssel találkozik.

Az emlékirat

szövege a következő:

Emlékirat

a Kassán alapítandó tudomány-egyetem tárgyában.

A mult hatalmunk egyik eleme!

Angol államférfiu volt, ki e szavakat mondá: de nincs a nagy világon nemzet, amelynek élete ugy bizonyítaná igazvoltukat, mint a mi nemzetünké, mint a magyarok története!

A közel mult napok is ezt tanusítják. Ime, Rákóczi szellemének hódolt a nemzet! A déli végektől a Tátra bércei-ig egy letűnt hőskor mérhetetlen erkölcsi ereje rezdült végig az országon!

A hajdankor kincset érő hagyatéka ez. Meg kell azt öríznünk, meg kell tartanunk, hogy csorbitatlanul átadhassuk az utókoroknak. Oh, tartsuk meg ezt a bűvös erőt! Tartsuk meg fiainknak, késő unokáinknak!

De mivel is tarthatnók meg azt számunkra biztosabban és méltóbban, mint dicső hőseinknek szellemében nevelve őket? Emelhetünk-e Rákóczi fejedelmünknek, valamint holtiglan tőle elválhatatlan hiveinek fenkölt szellemüket, mint hazafias, nemzeti főiskolát emelve az ő örök nyugvó helyükön a magyar ifjuságnak?!

Maga II. Rákóczi Ferenc mutatott nekünk példát, mikor ádáz küzdelmei közt is éppen Kassán, a kassai konviktusban meg saját udvarában gondoskodott nemes magyar ifjak oktatásáról és neveléséről.

Os Kassa városa, a magyar felvidék régi metrópolis, őrzi Isten házában, a nemzet megbízásából hőseink szent ereklyéit.

Nem a véletlen műve ez, sem valamely kedvezése, hanem a történeti tények logikai következménye; egyúttal pedig politikai követelmény is!

A Rákóczi-vármegyék vidékének, melynek Kassa geográfiai középpontja, országrésze vala a nagy fejedelem vezérlete alatt vivott szabadságharcban s északon e vidék foglalja magában most is a magyarság védelmi vonalát, a magyar nyelvhatárt! Helyzete hasonlóképpen veszélyezett, mint keleten az erdélyi részeké.

Zúllás és végpusztulás fenyegeti a magyar felvidéket! Csak a kuruc-ivadékok egész erejének és nagy hagyományainak latbavetésével tudjuk azt megfékezni. Ebben a nagy munkában pedig, nemzetiségünk megvédésében, szükségképpen főtényező a nemzeti művelődés.

Az idegen nyelvetterületen a magyarságnak s a magyarság nagy hagyományainak a hazafias értelmiség, az államfentartó magyar középosztály az őre és képviselője. Es épen ez az osztály van létfontosságú leginkább megtámadva. Ezt kell tenát felsegíteni.

A középosztály fiait keresik nagy számmal főiskolai kiképzésüket részint hivatásból, részint megszokásból a jog- és államtudományi oktatásban. A közoktatásnak pedig ez a nemzeti szempontból annyira fontos ága oly válságos helyzetben van, hogy kivrívó fogyatkozásainál fogva ernyésztoleg hat a tanulók nagytömegeinek még erkölcsi kvalitásaira is.

Ezen a bajon, mely országszerte tapasztalható s az exponált helyzetben lévő felvidékre nézve kétszeresen veszélyes, mielőbb segíteni kell. Mellőzhetetlen eszköze pedig ennek a mi viszonyaink közt, a főiskolai oktatás decentralizációja fejlődésképes vidéki csonka egyetemek alapításával.

Gyakorlati szükségleteinket kell lehetőség szerint kielégítenünk. Nem szabad elvont és különben is téves minták után indulnunk. Össze kell gyűjtenünk, egyetemi kötelekbe kell foglalnunk a vidéken elszigetelve álló egyes főiskoláinkat s így megvetett főiskolai rendszerünket kell fokozatosan, a lehetőséghez képest, fejlesztenünk és kiegészítenünk.

Ezt a fejlődésmenetet tünteti föl az egyetemek alapításának története is, így keletkeztek napjainkban is egyetemek.

Elhibázott és káros közoktatási politika az, mely egy vidéknek mindent s a többinek semmit sem akar juttatni csak azért, mert egyszerre valamennyinek mindent meg nem adhat, mert más, mint négy-fakultásu egyetemet elképzelni nem tud.

Ez a politika juttatta stagnációba főiskoláink ügyét és ejtette válságba jog- és államtudományi oktatásunkat, a melynek nemzeti nagy jelentősége iránt érzéketlen volt.

Az egyetemi oktatás jelzett decentralizációjának vagyunk szószólói, mikor a kassai egyetem megalapítását sürgetjük.

Nem akarjuk más vidékektől elvenni, a mi őket megilleti. A magunk erejét akarjuk kifejteni, hogy exponált helyzetünkben teljesíthessük nemzeti misszióinkat. Egyszersmint pedig utat is akarunk mutatni az ország többi vidékeinek magasabb kulturális érdekeik kielégítésére nézve.

A közoktatási kormány kezelése alatt álló három jogakadémia éppen elég arra, hogy velők főiskolai rendszerünk alapja megvethető legyen. A kassai és pozsonyi jogakadémia helye szintén egészen megfelelő a belőlük fejlesztendő egyetemeknek. Kassán az állami jogakadémián kívül még egy hasonlóképpen állami gazdasági akadémia is van, nemkülönben egy katolikus papnevelő intézet.

Hogy miképpen volna a kassai egyetem szervezendő és aránylag csekély költséggel bölcsészeti fakultással kiegészíthető, azt tüzetesen kifejtettük már ezelőtt 5 évvel a „Kassai Egyetem Emlékkönyvé”-ben, melyre ez alkalommal reautalunk. Ugyanott van említés téve Kassa szab. kir. város közönségének az alapítandó kassai egyetem céljaira részint telekben és építő anyagokban, részint készpénzben felajánlott nagy értékű adományairól is.

Mindezeknek alapján azzal a kéréssel járulunk a magyar kormány s a magyar országgyűlés mindkét háza elé, hogy a kassai egyetem eszméjét magukévá téve, annak megvalósítása végett az arra szükséges határozatokat meghozni méltóztassanak.

Egyúttal felkérjük mély tisztelettel az érdekelt összes felvidéki törvényhatóságokat, hogy a maguk részéről is eme kérésünket úgy a magas kormánynál, mint az országgyűlés két házában hathatósan támogatni kegyesek legyenek.

Ha az ország törvényhozása mély tisztelettel előterjesztett kérésünket teljesítendő: aere perennius monumentum-ot fog emelni a nagylelkű, fenkölt gondolkodásu fejedelem, II. Rákóczi Ferenc emlékének; a magyar ifjúság pedig az ő megszentelt porainál tanulni fog lelkesedni, dolgozva küzdeni és türelemmel szenvedni a hazáért s a helyeseknek és igazaknak felismert ideálokért!

Kelt Kassán, az egyetemi nagybizottságnak 1906 ik évi november hó 4-ik napján tartott üléséből.

Takács indítványa.

Mielőtt a közgyűlés elfogadta volna az emlékiratot, Takács Menyhért dr. elnök a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra:

Dr. Takács Menyhért jászóvári prépost, a kassai egyetemi bizottság elnökének határozati javaslata:

1. Mondja ki az egyetemi nagybizottság, hogy megingathatatlan meggyőződése szerint megdicsőült fejedelmünknek és szabadsághősünknek, II. Rákóczi Ferencnek történelmi korszakot alkotó nagy emlékét nem pusztán képzőművészeti alkotásokkal kell megőrizni, hanem az ércnél maradandóbb hatalmas emlékművel: az ő örök pihenő helyén, Kassán felállítandó tudományegyetemmel.

A kassai egyetem felállításának ügye nemzeti ügy és országos kulturpolitikai kérdés.

3. A kassai egyetem felállítása a törvényhozás útján megoldandó állami feladat.

4. Forduljon az egyetemi nagybizottság Kassa sz. kir. város közönségéhez azzal a sürgős kérelemmel, hogy a kassai egyetem felállítása ügyében a legközelebbi napokban rendkívüli közgyűlést tartson.

5. Tegye magáévá a városi törvényhatósági bizottság az egyetemi nagybizottságnak a kassai egyetem felállítására vonatkozó javaslatait.

6. Szervezen egy nagy küldöttséget, a melynek hivatása lesz petíciót nyújtani be a törvényhozás két házában elnökeknél és a magyar nemzeti kormányhoz a II. Rákóczi

Ferenc emlékére felállítandó kassai egyetem ügyében.

7. Szólítsa fel csatlakozásra mind a tizennégy Rákóczi vármegyét, azok főispánjait, önálló törvényhatóságait, alispánjait, illetve polgármestereit és országgyűlési képviselőit, hogy pártolják a kassai Rákóczi egyetem felállításának az ügyét, intézzenek e tárgyban kérvényt a magyar országgyűléshez s küldötteik által képviseltessék magukat a kassai kérvényező nagy deputációban.

8. Küldjön ki a város közönsége a társ-törvényhatóságokhoz a maga kebeléből követeket, akik az emlékiratot nuncium alakjában elviszik a Rákóczi vármegyék társ-törvényhatóságaihoz s ennek elfogadását és lelkes pártolását személyes közbenjárással kerik.

9. A peticionáló monstre küldöttség vezetésére Abaujtona vármegye és Kassa sz. kir. város főispánja kéressék fel, a ki megállapítaná a deputáció felmenetelének az idejét.

10. Hazafias lelkesedéssel üdvözlje a nagybizottság Thaly Kálmán orsz. képviselő urat, a ki a bujdosók hamvait hazahozta s a Rákóczi-kultusz megteremtésének történetét jelentőséggel tényezője volt és kérje föl a város közönségét, hogy a kiküldendő nagy deputáció Thaly Kálmánt is keresse föl, tolmácsolja neki a maga hálás köszönetét es kérje ki buzgó közreműködését a Rákóczi egyetem létesítése dolgában.

11. Forduljon az egyetemi nagybizottság bizalomteljesen a hazafias magyar sajtóhoz és kérje annak erkölcsi támogatását az eszme megtestesítésére nézve.

12. Az egyetemi nagybizottság maradjon továbbra is permanenciában.

A gyűlés a határozati javaslatot dr. Balás Karoly azon indítványának pótlásával, hogy a Rákóczi egyetem támogatására, külföldön kérjék fel az országgyűlési pártokat, nevezetesen a függetlenségi, alkotmánypártot és néppártot, a határozati javaslatot a gyűlés egyhangulag elfogadja s végül Baintner Hugó dr.-nak köszönetet szavaz az emlékirat megszerkesztéséért.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

A képviselőház ülése.

Az iparfejlesztő javaslat letárgyalása.

A képviselőház mai ülésén folytatták és be is fejezték az iparfejlesztő javaslat részletes tárgyalását. A javaslatnak tárgyalás alatt álló hátralévő szakaszaihoz több módosítást adtak be, de a Ház Kossuth Ferenc többszöri felszólalása után ezen módosításokkal szemben a törvényjavaslat kitógasolt §-ait eredeti szövegezésükben fogadta el. Igy a 6. §. tárgyalásánál Nagy Emil nyújtott be módosítást. Nagy ugyanis bevétetni kívánta a 6. §-ba, hogy azokat a gyárakat, a melyek szubvenciót kapnak az államtól, arra kötelezzék, miszerint gyártmányaik 15 százaléka magyar legyen. Zboray Miklós szintén kibővíteni kívánta a 7. §-t és pedig azzal, hogy utasítsák a kereskedelmi miniszter, miszerint a hazai tőkét a külföldivel szemben a gyáralapítások tekintetében előnyben részesíti.

A 7. §-nál Tólos István ajánlott néhány apróbb módosítást, a mire felszólalt Kossuth Ferenc és kimutatta, hogy a képviselők ál-

BORDAI forrás-víz

mege-üzletben, épu gy vendéglőkben. — Főraktár Kassa és vidékére: **Vizy Domokos** fűszer- és csemege-üzletében. — 1 ltr.

üveg víz 10 fillér, 1/4 liter víz 6 fillér.

özv. grót. Forgách Sándorné uradalmából

Vulkanikus kőzetből fakadó magashegyi forrás kristálytiszt, egészséges ivóvíz. Ösidoők óta mint könnyen emészthető, hasznos, sőt a nép körében mint csodahatásu víz ismeretes. Természetes szénsavval telítve. — Kapható minden fűszer- és csemege-üzletében. — 1 ltr.

tal ajánlott módosítások feleslegesek, mert azok nagyobb részt, ha más szavakkal is, de benne foglaltatnak az eredeti szövegben. Így felesleges a Nagy Emil és Zboray módosítása, mert hiszen a szövegben forgó javaslat nemzeti érdekeket képvisel mindenképp. Azt pedig, hogy az utasítások, a mint Zboray ajánlotta, kivétessenek a miniszter kezéből és a törvényhozásnak adassanak, szintén helytelennek tartja. A kereskedelmi miniszterium azzal a joggal, a melyet ez a javaslat reá ruház nem fog visszaélni. Epen ezért kéri Kossuth a szakaszokat a maguk eredetiségében elfogadni, a mit a Ház a módosítások elvetésével magáévá is tett.

Még a 8. §-hoz nyújtott be Eber Antal egy kis módosítást, a mely az előbbiek sorára jutott, a mire a Ház rátért a Bernáth Béla ügyében ítélező összeférhetlenségi zsüri kisorsolására.

A francia kormány bemutatása.

Páris, nov. 5.

A Clemenceau kormány, a mely egyike a legérdekesebb kormányoknak, a melyek valaha Franciaországot kormányozták, a kamara mai ülésén mutatkozott be. Ugyancsak ma terjesztették be a kamara elé a halálbüntetés megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot.

UJDONSÁGOK.

A honvédtisztek ruhája.

— Megmarad az osztrák kabát! —

Tudvalevő dolog, hogy a honvédtisztek új ruhája, amely nemet mintájú, nem talált mindenütt tetszésre. Nem egy törvényhatósági gyűlésen élesen kifakadtak a magyar jelleg ez eltűnése ellen, sőt fölíratot is küldtek a honvédelmi miniszternek. A képviselőházban is szóba került már a dolog és ott egy interpellációra a honvédelmi miniszter azt felelte, hogy az egyenruha e reformja a tisztek kívánságára történt. Ezzel a válaszal mintha befejeződött volna a dolog, legalább azóta nem hallatszott hang az új ruha ellen. Annál föltűnőbb a Magyar Automobil-Ujság legutóbbi számában foglalt következő hír:

Rehabilitálva a magyar honvédruha! A Magyar Automobil-Klub egyik diszének: Andrassy Gyula gróf m. kir. belügyminiszter urnak közbenjárására, a magyar kir. honvédség magyar egyenruhája visszahe-lyeztetett régi jogaiba és az egész országban gyűlöletet keltett, de népszerűnek hazudott pitykés dolmány visszaesett a semmiségre, ahonnan jött.

Mennyiben felel meg a valóságnak ez a hír, amely azt jelenti, hogy a honvédtiszteknek nem kell két sor gombbal ellátott új kabátot csináltatniok, mert megmarad az aranyzsinoros kabát: nem tudjuk, de ezek után bizonyára hivatalos fölvilágosítást fognak adni. Nekünk a reform eltörléséről két-féle információ is van. Az egyik szerint a honvédség magyar egyenruháját nem helyezték vissza régi jogába, hanem csak egy időre fölfüggesztették a reform végrehajtását: a másik információ szerint még ez sem történt, sőt vigyáznak, hogy a tisztek minél előbb az új egyenruhában jelentkezzenek.

— Abaujiak a borsodi installáción. Ma délelőtt installálja Borsodvármegye közönsége az új főispánt Kubik Bélát Miskolcon. A beigtatási ünnepélyre Abauj-Torna vármegyét Puky Endre dr. alispán vezetésével nagyobb küldöttség képviseli.

— Tiszti szemle. Ma délelőtt 9 órakor tartották meg a közös hadsereg és honvédség ellenőrző tiszti szemléit, melyen a pórtartalékos tisztek részt vettek.

— Rákóczi koporsója előtt. Tegnap délelőtt az Országos Széchenyi Szövetség 15 tagu küldöttsége járt Kassán és megkoszoruzta II. Rákóczi Ferenc fejedelem koporsó-

ját. A koszoru felírása a következő: A magyar nép nagy fejedelmének.

— Ki a trónörökös? Szegény néhai jó Rudolf királyfi: ő neki kellett volna a magyar királyi és osztrák császári trónt örökölnie. Nagy barátja volt a magyaroknak. Uralkodásától nemzeti fejlődést, terjeszkedést, dicsőséget jogosan remélhettünk. Talán azért kellett neki virágzó ifjúságában megterni a kapucinusok sirboltjába. Most Ferenc Ferdinánd ur a trónörökös. De ő, a Habsburg-ház törvényei szerint, csak személyes várományosa a trónnak, mert utódai a Chotek Zsófiával kötött házassága miatt nem követhetik a trónon. A most meghalt Ottó főherceg volt a trón második örököse s ez a joga most halálával 19 esztendő fiára, Károly Ferenc József kir. hercegre szállt. Így szabják meg ezt az uralkodó-család „házi törvényei”. A jövőbe azonban nem lát senki s ha Ferenc Ferdinánd ur rácsodál a fölöle elterjedt gonosz hírekre, jó uralkodó lesz, igazságos, hűséges királya Magyarországnak, akkor a lovagias magyar nemzet még királynéva koronázza Chotek Zsófiát s fiatalos erővel úgy fölforgatja azt a „házi törvényt”, hogy még maga Ferenc Ferdinánd lesz az új trónbíró ág törzse. Későbbi időkben bizonyára még mint tényező erő fog belejátszani történelmünkbe a trónért való családi versengés.

— Novemberi időjárás. Meteor jelenti: November hava egészen hidegnek ígérkezik, úgy, hogy a 6-iki csomópont hatáskörében már száraz, hidegebb időt is várhatunk. — Csapadékosabb jellegű időjárást a hónap közepe felé várhatunk a 17-iki csomópont hatáskörében, amikor már hó is lehet, különösen ezt követően a 28-iki csomópont körül, amely a hónap hideg jellegére csak emelőleg hat. Enyhültebb jelleg csupán a hónap végén a 30-iki csomópont hatáskörében lép fel, csapadékos, vagy szeles változásokkal.

— Abauj-Torna megyei korcsmárosok szervezkedése. Abauj-torna korcsmáros ipartársulatának elnöksége folyó hó 4-én Kassán rendes havi ülését tartotta, mely ülésben a beérkezett átiratokat elintézték, a közgyűlésben megválasztott 60-as bizottságot a történet megválasztásról kiértékeltek és kiküldtek egy alapszabályszerkesztő bizottságot, melynek 1907. január 1-ig az alapszabályokkal el kell készülnie, hogy majd a januárban tartandó közgyűlés elé terjeszthető legyen.

— Érdekes véletlen. Igen gyakori a dátumoknak oly érdekes véletlen találkozása, hogy akaratlanul is a szertelen romantika tolu elénk, mely az ilyen véletleneket teremteni szokta. — Szinte babonás hitet ébreszthet az emberben az ilyen véletlen találkozás, aminő most ismét előfordul. Most hozták II. Rákóczi Ferenc temető magyar földre, október 28-án ünnepelték Budapesten, az ország szívében, a nemzet ekkor fogadta ünnepélyességgel Erdély legnagyobb fejedelemét. A kronológikus históriát lapozgatva ezt a feljegyzést találjuk benne:

1717. október 28. A szultán ünnepélyesen fogadja II. Rákóczi Ferencet.

Tehát ugyanazon napra esett a nagyszabású fejedelem ünnepélyes fogadtatása a szultánnal, mint amelyiken a magyar nemzet járult elibe ünnepélyes fogadtatása céljából. Csak hogy persze a két október 28. között temérdek idő, 189 esztendő múlt el. De a nap találkozása mégis feltűnő és a fatális bizonyára fel fogják ezt a véletlen találkozást jegyezni.

— Ahol nincs szabóhitel. Brassóban a szabók szerződést kötöttek, mely szerint a hitelt szűkebb korlátok közé szorítják. Több pontba foglalták a szerződést és annak megtartására kötelezték magukat. E szerint az ismeretlen rendelő köteles a rendelménynek egy harmadát azonnal lefizetni, a többi részletekre pedig jótállót adni. Ha valaki egy cégnél adós marad és máshoz akar menni, ez csak akkor készíthet neki ruhát, ha a hátralékot kifizeti, ellenesetben szintén jótállót kell állítani. Kívánjuk, hogy a sza-

bók vágya teljesedjék, de alig hisszük, hogy hitel nélkül képesek lesznek egzisztálni. Elvégre azt a kis várakozást nagyon meg szokta fizetni a közönség.

— Bőrmunkások sztrájkja. Liptó-Szentmiklósról jelentik nekünk: Az itteni bőrmunkások sztrájkra készülnek. Az elégedetlen vezetők a munkaidő leszállítását és bérfölemelést követelnek, amit a munkaadóknak tudomására hoztak, de akik ez időszert a követeléseket nem hajlandók megadni. A sztrájk kitörése már a szombati kifizetések után várható.

— Tűzbe vezett gyermekek. Szerencséről jelentik ezt a szerencsétlenséget. Danielszky József szerencsi vasuti raktárnok istállója kigyuladt, Danielszky berohant az istállóba, hogy tehenét kimentse, de a melegségtől és füsttől felbőszült állapotban megrugta, hogy eszméletlenül terült el a hidlason. Danielszkyt nagynehezen sikerült az égő istállóból kimenteni. Az istálló teljesen leégett. Később észrevették, hogy Danielszky gyermekei eltűntek. Kutatni kezdtek az istálló romjai között, ahol megtalálták a két gyermek borzasztóan összeégett holttestét.

Színház, művészet.

— A csereleányok. Francia import, amelyet kár volt szülőházájából idehozni, hacsak nem azért, hogy egy újabb közmondással gazdagodjunk, t. i. nem mind szellemes, ami francia. Mivelhogy pedig közmondásunk van elég, nem szorulunk újabbakra, hanem annál inkább volna szükségünk jó operetteknek. E tekintetben azonban ez a félcmunka semmiképpen sem elégíti ki nem is oly kényes igényeinket. A mese unalmasságánál csak a szerénytelensége nagyobb, mellyel világgá merte bocsájtani ezt a zsengejét. Együgyű, a kétségbeesésig bárgyu a cselekvény, a legszemtelenebb módon megszóvegezve és éles „egyértelműségekkel” megspékelve, annyira, hogy csak úgy csöpög tőlük. Ezenkívül semmi Zene jelentéktelen, melyet még értékén is alul szállít a dallamára énekel szöveg. A szereplők hiábavaló igyekezettel játszottak, bár mindent elkövettek a siker érdekében. De hát lehetetlenségekre senkit sem lehet kötelezni. Ami tetszést tehát elértek, azt mind sajátmagoknak tulajdonítsák, mert szerző uraimékat abból mi sem illeti meg. Különben nem sok az, amin meg lehetne osztozkodniok.

— Sironi Irén vendéjátéka. Sironi Irén, a világhírű táncművésznő, a bécsi udvari opera volt primaballerinája csütörtökön kezdte meg vendéjátékait Kassán. A művésznő most lépett fel a fővárosban a Magyar Színházban s valósággal bámulatba ejtette a publikumot. Fellépése oly szenzációs művészi esemény, hogy Kassán már is nagy érdeklődés mutatkozik iránta.

— Vecsey Ferenc hangversenye. Nem volt tulzott a gyermekkoru, de művészi genialitásban már teljesen érett hegedűművész, Vecsey Ferencről szóló hír. Valóban a zenetörténetnek egy páratlan tüneménye áll előttünk, mikor kezébe veszi gyönyörű szavu hegedűjét s bámulatos bizottsággal, tökéletes technikával, mély érzéssel s meglepően érett felfogással egymásután eljátsza a nagy mesterek hegedű versenyszámain. Vienxtemp, Bach, Wieniavszki, Paganini legnehezebb kompozícióit könnyedséggel, csodás bizottsággal játsza el és sehol egy taktus, ami a gyermek ifjura emlékeztetne. Vecsey ma egy nívón áll a legünnepeltebb mesterekkel s ha elgondoljuk, hogy az alig 14 éves ifju, még hová fejlődhetik, egyszerűen szédületes művészi karrier áll előttünk, olyan, minő eddig nem volt, mely valóban dicsőséget van hivatva hozni, a magyar névnek. A közönség viharosan ünnepelte az ifju nagy talentumot s addig tapsolt, míg műsorát Hubay Csárdajelenetével meg nem toldotta. A hangversenyterem zsufolásig megtelt közönséggel.

DIÓSY BÉLA

csörögi borkereskedése

≡ fő-utca 49. szám. ≡

Hideg csemege ételek. Kitünő borok kimérve és nagyban. Palackozva 10 üveg vételnél házhoz szállítva ajánlja magát az uri közönség pártfogásába.

THE BERLITZ SCHOOL OF LANGUAGES.

Legnagyobb nyelvtanítási intézet

hölgyek és urak részére (Berlitz M. Dé tanár fővezetése alatt).

Tanítás francia, angol, olasz, spanyol, magyar, cseh és lengyel nyelvből az illető nemzetek tanítói által a világhírű „Berlitz“-féle módszer szeit.

Eredmény biztosítva. Próbáórák ingyen

Jelentkezések naponta délelőt 8-10 óráig s délután 1-4-ig.

Jelentkezni lehet Vitéz A. könyvkereskedésében.

Világkiállítás St.-Louis 1904. „Grand Prix“
Világkiállítás Páris 1900. 2 arany érem

9303. a. i. sz. 1906.

Árlejtési hirdetmény.

Abauj-Torna vármegye törvényhatóságának központi és a kassai járási szolgabírói hivatala részére az 1907. évben szükséges 130 öl vagyis 520 m. I. oszt. bükk hasábfájának a versenytárgyalás útján való biztosítására árlejtést hirdetek, mely folyó évi november hó 13-án d. e. 11 órakor lesz a vármegyeház kisebb tanácstermében.

Mindazok, a kik az árlejtésen részt venni óhajtanak, tartoznak az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénzt készpénzben vagy fix kamatozású óvadékképes értékpapírokban letenni.

Bánatpénzzel ellátott magyar nyelven szerkesztett zárt írásbeli ajánlatok az árlejtés befejezése után bonthatnak fel és vétetnek figyelembe

Kassa, 1906. évi okt. 16.

Dr. Puky alispán.

Kiadó: Muranyi József.

— KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR. —

ÉRTESÍTÉS.

Ezennel értesítjük a t. közönséget, hogy az eddigi $3\frac{1}{2}\%$ mellettelhelyezett betét kamatlátat f. hó 1-től

4 százalékra emeltük

és az új betéteket is 4% -kal kamatoztatjuk; a betéti kamatadót az intézet viseli.

Kassa, 1906. nov. 2.

Az igazgatóság.

AZ OSZTÁLYSORSJÁTÉK

november 22. és 23-iki
I-ső osztályu huzásához
(Főnyeremény 60.000
K) sorsjegyeket ajánl:

$\frac{1}{1} = 12$ kor., $\frac{1}{2} = 6$ korona,

$\frac{1}{4} = 3$ kor., $\frac{1}{8} = 150$ kor.

Nyulászi Béla

sorsjegyzete

Kassa, fő-utca 12 szám. ≡

Ugyanott Rákóczi albumok és levelező-lapok.

BRADOVKA GYULA

kelmefestő- és vegytisztító gyára.

Kassa, Kossuth Lajos-utca 24. szám.

ŐSZI ÉS TÉLI szezonra való tekintettel értesitem a t. közönséget, hogy

színházi blousok, estélyi ruhák, őszi és téli férfi és női ruhák, gyermekruhák és köpenyek, valamint csipkefüggönyök és kézimunkák, téli bőrkabátok és keztyűk

3-4 nap alatt

vegyileg tisztítatnak és festetnek.

≡ Gyásruhák 48 óra alatt festetnek. ≡

— Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. —

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA